

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

06 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Toma Nadejda,

Judecători - Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Guzun Ion, Boico Victor

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală privind-o pe

***Gamarț (Pisică) Nelea xxxxx**, născută la xxxxx,,
originară din r-nul xxxxx și domiciliată în or.
xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.11.2015 – 09.08.2019;

Instanța de apel: 19.09.2019 – 26.05.2020;

Instanța de recurs: 14.08.2020 – 06.07.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 09 august 2019, a fost încetat procesul penal în privința lui Gamarț (Pisică) Nelea, pe capătul de învinuire prevăzut de art.179 alin.(1) Codul penal, în temeiul art.391 alin.(1) pct.5) Codul de procedură penală, pe motiv că există hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceeași persoană pentru aceleași fapte de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal.

A fost încetat procesul penal pe capătul de învinuire prevăzut de art.187 alin. (2) lit. d) și f) Codul penal, în temeiul art.391 alin. (1) pct.5) Codul de procedură penală, pe motiv că există hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceeași persoană pentru aceleași fapte de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pisică Aureliu a fost lăsată fără examinare.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, *potrivit rechizitoriului Gamarț (Pisică) Nelea*, a fost învinuită de faptul că la 19 aprilie 2014, aproximativ la ora 18.00 min, având intenția violării domiciliului cet. Pisică Aureliu, a pătruns și a rămas forțat, fără consimțământul proprietarului în automobilul acestuia de model „xxxxx” cu n/î xxxxx, care era parcat pe una din străzile s. xxxxx, astfel, încălcându-i proprietarului dreptul prevăzut de art.29 din Constituția Republicii Moldova privind inviolabilitatea domiciliului.

La cererea lui Pisică Aureliu de a părăsi automobilul Gamarț (Pisică) Nelea a refuzat categoric, numindu-l cu cuvinte necenzurate.

Tot ea, Gamarț (Pisică) Nelea, la data de 19 aprilie 2014, aproximativ la orele 18:00 min, având scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, a pătruns forțat în automobilul ce aparține lui Pisică Aureliu de model „xxxxx” cu n/î xxxxx, care era parcat pe una din străzile s. xxxxx, de unde a sustras în mod deschis telefonul mobil de model „xxxx” cu nr. xxxxx, în care se afla cartela SIM ce aparține companiei S.A „Orange” cu nr.xxxx, care aparține lui Pisică Aureliu, cu care la moment pasagera Cotorobai Zinaida ce se afla pe bancheta din față a automobilului efectua filmări, însușindu-l, iar la cererea ultimului, Gamarț (Pisică) Nelea a refuzat să-l restituie și a părăsit locul infracțiunii într-o direcție necunoscută.

În urma jafului părții vătămate Pisică Aureliu i-a fost cauzată o pagubă materială în sumă de 6000 lei.” (vol. II, f.d.206).

Acțiunile inculpatei Gamarț (Pisică) Nelea au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.179 alin.(1) Codul penal - violarea de domiciliu, adică, pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei și în baza art.187 alin.(2), lit. d) și f) Codul penal - jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2.1. La 18 decembrie 2015, avocatul Gașțoi Violeta, în interesele inculpatei Gamarț (Pisică) Nelea a depus cerere privind încetarea urmăririi penale și scoaterea de sub urmărire penală a cet. Pisică Nelea, învinuită conform art.179 alin.(1) și art.187 alin.(1) Cod penal, în baza art.22 Cod de procedură penală, dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori (f.d.202, v. I).

3. Sentința în cauză a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Ialoveni Dermenji Valeriu, care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gamarț (Pisică) Nelea să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.187 alin.(2) lit. d) și f) Cod penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an și cu admiterea acțiunii civile înaintate de partea vătămată.

A recunoaște vinovată pe Gamarț (Pisică) Nelea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.1) Cod penal, și a înceta procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de percepție.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că:

- instanța de fond incorect a încetat procesul penal în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin. (1) Codul penal, motivând că ar fi existat o altă hotărâre a organului de urmare penală asupra aceeași persoană pentru aceleași fapte de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal din 03 decembrie 2014 și precum că procurorul ierarhic superior prin ordonanța sa din 09 iulie 2015, incorect a anulat ordonanța supra, neținând cont de prevederile art.287 Cod de procedură penală;

- instanța de fond eronat a interpretat eronat prevederile art.287 Cod de procedură penală care se referă doar la reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire și nu la cazul din speță care se referă la procesul penal. În așa mod normele la care face trimitere instanța de judecată și anume art.287 Cod de procedură penală se referă la urmărirea penală, iar decizia 09 iulie 2015, anulează o hotărâre adoptată în cadrul procesului penal, adică până la etapa începerii urmăririi penale. În cazul din speță (Gamarț) Pisica Nelea nu a avut careva calitate procesuală până la data de 09 iulie 2015, dată când s-a dispus începerea urmăririi penale și respectiv acesteia nu i-a fost încălcat dreptul de a nu fi urmărită de mai multe ori. În așa mod, s-a stabilit că la data de 09 iulie 2015, procurorul raionului Ialoveni, Valeriu Chitoroagă cu titlu de ierarhic, corect a anulat ordonanța procurorului în procuratura r-lui Ialoveni, Ludmila Railean de neîncepere a urmăririi penale din 03 decembrie 2014, dispunând începerea urmăririi penale în cauza penală nr.201540523 în baza art.179 alin.(1) Cod penal;

- s-a stabilit că urmărirea în cauza penală nr.201440273 a fost pornită la 05.05.2014 de către OUP al IP Ialoveni în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, la plângerea lui Pisica Aureliu, domiciliat în s. Bardar. r. Ialoveni, pe faptul că *la data de 19.04.2014, aproximativ la orele 18:00 min, persoane necunoscute, au pătruns în automobilul personal de model „Audi A6” cu n/î CQP 105, care era parcat pe una din străzile s. Țipala r. Ialoveni, de unde pe ascuns au sustras un telefon mobil de model „Samsung Galaxy”, evaluat la prețul de 6000 și un portmoneu evaluat la prețul de 800 lei în care se aflau bani în numerar în sumă de 8000 lei, iar cu bunurile sustrase eschivându-se de la locul infracțiunii (...)*

- la 05.06.2014, Gamarț (Pisică) Nelea prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ialoveni, V. Ciugureanu, a fost recunoscută ca bănuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) Cod penal și fiind audiată referitor la circumstanțele cazului vina nu recunoscut-o, declarând că careva bunuri din automobilul lui Pisica Aureliu nu a sustras;

- la 05.09.2014, lui Gamarț (Pisică) Nelea i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b), c) și d) Cod penal și fiind audiată pe marginea învinuirii a comunicat că nu a comis sustragerea respectivă, din care motiv la data de 11.11.2014, învinuita Gamarț (Pisică) Nelea a fost scoasă de sub urmărire penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către ultima;

- totodată în cadrul efectuărilor acțiunilor de urmărire s-a stabilit că, la data de 19 aprilie 2014, aproximativ la ora 18.00 min, Pisica Aureliu aflându-se în sat. Țipala, r. Ialoveni împreună cu soția sa Pisica Zinaida cu automobilul acestuia de model xxxxx, n/î

xxxxx, ultimul având acceptul fostei soții Nelea Pisica pentru a se vedea cu copii minori xxxxx și xxxxx, în timp ce ultimii se aflau la dânsul în automobil unde discutau, s-a apropiat fosta sa soție - Nelea Pisica, care a inițiat un scandal, insultându-l și agresându-l verbal și fizic în prezența copiilor. La fel, de automobil împreună cu fosta soție au venit și ceilalți membri de familie și anume Niculai Maria (mama fostei soții). Niculai Pavel (tatăl vitreg al fostei soții) și frații acesteia: Ghindă Andrei și Niculai Vladislav, între timp, Pisica Nelea a pătruns forțat în automobilul lui Pisică Aureliu, fără permisiunea sa, care s-a așezat la dânsul în brațe, iar la cererea lui de a părăsi automobilul Pisica Nelea a refuzat categoric, rămânând ilegal în automobil. În timp ce Cotorobai Zinaida filma cele întâmplate cu telefonul mobil de model „xxxxx”, ce-i aparținea lui Pisica Aureliu, Pisica Nelea în mod deschis i l-a smuls din mână și l-a dat afară către cineva din membrii familiei acesteia;

- în așa mod, Gamarț (Pisică) Nelea a comis infracțiunea de sustragere deschisă a telefonului mobil de model „Samsung Galaxy” de la Pisica Aureliu, adică jaful, acțiuni care au fost demonstrate pe deplin prin audierea părții vătămate Pisica Aureliu, a martorilor Pisica Zinaida și Pisica Daniel, înregistrările video din 19 aprilie 2014 din care motiv la 13.07.2015 de către OUP al IP Ialoveni a fost pornită cauza penală 2015440529 în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (1) Cod penal, precum că Pisica Nelea la data de 19 aprilie 2014 aproximativ la orele 18:00, având scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, a pătruns forțat în automobilul ce aparținea lui Pisica Aureliu de model „xxxxx” cu n/î xxxxx, care era parcat pe una din străzile s. Țipala, r. Ialoveni, de unde a sustras în mod deschis telefonul mobil de model „Samsung Galaxy SII Plus” cu nr. IMEI xxxxx, în care se afla cartela SIM ce aparține companiei S.A „Orange” cu nr.xxxxx, care aparține lui Pisica Aureliu, însușindu-l și părăsind locul infracțiunii într-o direcție necunoscută, cauzându-i în urma jafului o pagubă materială în sumă de 6000 lei;

- la data de 17 iulie 2015, cauzele penale nr.2015440523 și 2015440529 au fost conexe într-o cauză penală cu atribuirea nr.2015440523;

- la 14.07.2015, Gamarț (Pisică) Nelea prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ialoveni, V. Ciugureanu, a fost recunoscută ca bănuită în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.179 alin. (1) și art.187 alin.(2) Cod penal și fiind audiată referitor la circumstanțele cazului vina nu a recunoscut-o, refuzând să facă careva declarații;

- la data de 06.10.2015, lui Gamarț (Pisică) Nelea i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.179 alin.(1) și 187 alin.(2) lit. d) și f) Cod penal;

- astfel, în cadrul urmăririi penale nu s-a stabilit că Pisica Nelea ar fi comis infracțiunea furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, fapt pentru care, la data de 11.11.2014, învinuita Gamarț (Pisica) Nelea a fost scoasă de sub urmărire penală, însă s-a stabilit că Pisica Nelea a comis infracțiunea de sustragere deschisă a telefonului mobil de model „Samsung Galaxy” de la Pisica Aureliu, adică jaful, acțiuni care au fost demonstrate pe deplin prin audierea părții vătămate Pisica Aureliu, a martorilor Pisica Zinaida și Pisica Daniel, înregistrările video din 19 aprilie 2014.

3.2. Partea vătămată Pisica Aureliu, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu dispunerea condamnării inculpatei Gamart (Pisica) Nelea în baza învinuirii încriminate.

În susținerea apelului, partea vătămată a invocat următoarele argumente:

- instanța de judecată eronat a interpretat legea și superficial a examinat materialele cauzei. Nu a ținut cont de faptul că, la materialele cauzei există ordonanța de neîncepere a urmăririi penale emisă de Procurorul în Procuratura raionului Ialoveni, Ludmila Railean din 03 decembrie 2014, prin care s-a refuzat pornirea urmăririi penale în baza art.179 alin.(1) Codul penal, pe faptul violării de domiciliu comis de Pisică Nelea, care a fost anulată prin ordonanța Procurorului ierarhic superior al raionului Ialoveni, Valeriu Chitoroaga din 09 iulie 2015, prin care s-a dispus începerea urmăririi penale în baza art.179 alin.(1) Codul penal. Această ordonanță nu a fost recunoscută ilegală, nu a fost contestată de către inculpată sau apărarea sa, la materialele cauzei nu există careva ordonanțe de încetare a urmăririi penale pornite în baza art.179 alin.(1) Codul penal;

- învinuita nu a formulat careva cereri de declarare nulă a ordonanței de reluare a urmăririi penale, astfel instanța din oficiu a dispus nulitatea acesteia, reiterând faptul urmăririi repetate a persoanei după refuzul intentării procesului, fără a ține cont de faptul că urmărirea penală a fost refuzată în pornire în baza art.186 alin.(2) Cod penal prin Ordonanța din 11.11.2014, emisă de procurorul în Procuratura Ialoveni V. Dermenji. Respectiv, Pisica Nelea nu poate invoca, încadrarea acțiunilor pentru care a fost scoasă de sub urmărire penală ca fiind similare cu cele pentru care a fost pusă sub învinuire;

- instanța eronat a dat apreciere dispozițiilor art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (2), 287 alin. (4) Codul de procedură penală, Protocolul 7, art.7 alin.(2) Codul penal. Reieșind din sensul art.4 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului Fundamentale, principiul *non bis in idem* stipulează că *...nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceleiași stat pentru săvârșirea infracțiunilor pentru care a fost deja condamnat printr-o hotărâre definitivă, conform legii procedurii penale ale aceleiași stat;*

- instanța incorect a statuat că a fost viciat art.7 alin.(2) Codul penal, potrivit căruia nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale pedepsei penale pentru una și aceeași faptă, or art.22 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că fapta urmează a fi aceeași, în speță cauza încetată ce ține de furt, nu de jaf și nici violare de domiciliu;

- instanța nefondat a reținut că, ordonanțele din 11.11.2014 și 03.12.2014 au autoritatea lucrului judecat, deoarece la 09.07.2015 a fost dispusă reluarea urmăririi penale în baza art.179 Cod de procedură penală, iar la 12.10.2015, s-a respins cererea de încetare a urmăririi penale și scoaterea de sub urmărire penală, care nu au fost contestate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, au fost respinse apelurile declarate ca nefondate, cu menținerea sentinței atacate, fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că, atât în prima instanță cât și în instanța de apel inculpata Gamart (Pisica) Nelea a pledat nevinovată, folosindu-se de dreptul procedural la tăcere, a refuzat să facă declarații.

Instanța de apel a verificat declarațiile părților, documentele și probele materiale examinate în primă instanță, și anume: declarațiile părții vătămate Pisica Aureliu de la

urmărirea penală și din primă instanță (vol. I, f.d.42, vol. II, f.d.40-50; 51-53); declarațiile martorului Z. Pisica din 18 octombrie 2016 (vol. II, f.d.83-86); declarațiile martorului D. Pisica din 26 ianuarie 2018 (vol. II, f.d.113-115); declarațiile martorului V. Carauș din 29 martie 2019 (vol. II, f.d.155-157); declarațiile martorului A. Ghinda din 20 iunie 2019 (vol. II, f.d.169-172); declarațiile martorului M. Nicolai din 01 iulie 2019 (vol. II, f.d.177-184); ordonanța privind începerea urmăririi penale din 09 iulie 2015 (vol. I, f.d.2); ordonanța de începere a urmăririi penale din 13 iulie 2015 (vol. I, f.d.3); procesul – verbal de constatare a infracțiunii din 03 noiembrie 2014 (vol. I, f.d.7); ordonanța de începere a urmăririi penale din 05 mai 2014 (vol. I, f.d.9); ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 03 decembrie 2014 (vol. I, f.d.37-38); procura generală prin care se confirmă faptul că A. Pisica este posesorul automobilului de model „xxxxx” cu n/î xxxxxx (vol. I, f.d.40); ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuț din 14 iulie 2015 (vol. I, f.d.47, 98); procesul – verbal de constatare a infracțiunii din 09 iulie 2015 (vol. I, f.d.50); ordonanța procurorului în Procuratura Ialoveni - V. Dermești din 11 noiembrie 2014 (vol. I, f.d.119); ordonanța de punere sub învinuire din 06 octombrie 2015 (vol. I, f.d.140- 141); răspunsul administratorului SC „ Basadoro Agroteh” V. Carauș prin care se confirmă faptul că A. Pisica nu a avut permisiunea să folosească automobilul de model „xxxxx” cu n/î xxxxxx în interes personal (vol. I, f.d.152).

Astfel, instanța de apel a menționat că în speță, învinuirea adusă inculpatei Gamarț (Pisică) Nelea în baza art. art.187 alin.(2) lit. d) și f), 179 alin.(1) Cod penal, semnalizează două cauze de înlăturare a răspunderii penale:

a) există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane, pentru aceeași faptă de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală, care se exprimă prin faptul că reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărirea penală a persoanelor este afectată, prin încălcarea principiului fundamental de a nu fi urmărit, judecat și pedepsit de mai multe ori;

b) există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal.

Cu referire la cauzele de înlăturare a răspunderii penale, pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală și de clasare a procesului penal, instanța de apel a reținut că:

Potrivit ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 05 mai 2014, a fost începută urmărirea penală conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, pe faptul că, „... lui Pisica Aureliu, la data de 19 aprilie 2014, aproximativ la ora 18:00, în timp ce se afla în satul Țipala, raionul Ialoveni, în automobilul său de model „xxxxx” cu n/î xxxxx, în urma unui conflict apărut spontan cu cet. Pisica Nelea, i-au dispărut telefonul mobil de model Samsung Galaxy, estimat în valoare totală de 6 000 lei și bani în numerar de 8 000 lei...” (vol. I, f.d.9).

Potrivit ordonanței de scoatere de sub urmărire penală din 11 noiembrie 2014, emisă de procurorul în Procuratura raionului Ialoveni V. Dermești a fost dispusă scoaterea de sub

urmărire penală a lui Gamarț (Pisică) Nelea din motivul că fapta nu este săvârșită de ea. (vol. I, f.d.119).

Conform ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 13 iulie 2015, a fost începută urmărirea penală conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. d) și f) Codul penal, pe faptul că „... la 19 aprilie 2014, aproximativ la ora 18.00 min., în s. xxxxx, r-nul xxxxx, Pisică Nelea, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a sustras în mod deschis din automobilul de model „xxxxx” cu n/î xxx, telefonul mobil de model xxxxx, bun ce aparținea victimei Pisică Aureliu, fapt prin ce i-a cauzat ultimului o pagubă materială în sumă de 6000 lei.” (vol. I, f.d.3).

Conform ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 03 decembrie 2014, s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fiind clasat procesul penal (vol. I, f.d.38).

Prin ordonanța din 09 iulie 2015, emisă de procurorul raionului Ialoveni, V. Chitoroaga s-a anulat ordonanța din 03 decembrie 2014 privind neînceperea urmăririi penale în privința lui N. Pisica în baza art.179 alin.(1) Cod penal, ca fiind neîntemeiată și s-a dispus începerea urmăririi penale.

Conform ordonanței din 17 iulie 2015, s-a dispus a conexa cauzele penale nr.2015440523 începută la 09 iulie 2015 și 2015440529 începută la 13 iulie 2015, într-o singură cauză penală cu atribuirea nr.2015440529 (vol. I, f.d.1).

Potrivit ordonanței de punere sub învinuire din 06 octombrie 2015 a fost dispusă punerea sub învinuire a lui Pisica Nelea Vasilii, în baza art.179 alin.(1) Cod penal - violarea de domiciliu, adică, pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de al părăsi la cererea ei și în baza art.187 alin.(2) lit. d) și f) Cod penal - jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

În acest context, instanța de apel a remarcat că la materialele cauzei lipsesc careva acte confirmative cu privire la anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală din 11 noiembrie 2014, emisă de procurorul în Procuratura raionului Ialoveni Dermenji V. în privința lui Pisica N. învinuită în baza articolului 186 alin.(2), lit. b) și d) Cod penal.

Ca urmare, contrar prevederilor legale a fost emisă ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 13 iulie 2015 prin care a fost începută urmărirea penală în privința lui Pisica N. conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de articolul 187 alin. (1) Cod penal. Se observă, că în ambele cazuri figurează aceeași persoană Pisica N., fiind învinuită pentru aceeași faptă, precum, că la 19 aprilie 2014, aproximativ la ora 18.00 min., în urma conflictului dintre Pisica A. și Gamarț (Pisica) N. din automobilul de model „xxxxx”, cu n/î xxxxx, care era parcat pe una din străzile s. xxxx, a dispărut telefonul mobil de model „xxxxx” cu nr. IMEI xxxxx, care aparține lui Pisica Aureliu, fiindu-i cauzată o pagubă materială în sumă de 6 000 lei.

În atare considerente reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărirea penală a persoanelor este afectată prin încălcarea principiului fundamental de a nu fi urmărit, judecat și pedepsit de mai multe ori.

4.2. Cu referire la soluția primei instanțe de încetare a procesului penal în baza art.179 alin.(1) Cod penal în temeiul art.391 alin.(1) pct.5) Codul de procedură penală, pe motiv că există hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceeași persoană pentru aceleași fapte de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal, instanța de apel a precizat că ordonanța procurorului din 03 decembrie 2014 (vol. I, f.d.37-38), prin care s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în privința lui Pisica Nelea pe motiv că acțiunile acesteia nu conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, prin prisma prevederilor art.467 Cod de procedură penală, are caracter obligatoriu, fiind documente executorii.

În acest context, instanța de apel a notat că, potrivit prevederilor art.286 Cod de procedură penală în coroborare cu art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, hotărârea organului de urmărire penală de clasare a cauzei penale nu împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o nouă învinuire mai gravă pentru aceeași persoană, pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată.

Astfel, instanța de apel a reținut că, ordonanța procurorului din 09.07.2015, privind anularea ordonanței de clasare a cauzei penale din 03.12.2014, și respectiv, reluarea urmăririi penale, nu conține fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată și nu au fost constatate circumstanțe noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar fi afectat hotărârea pronunțată.

În atare situație, în cauză reluarea urmăririi penale după clasarea cauzei penale este lovită de nulitate absolută, de vreme ce procedura respectivă contravine prevederilor stipulate în art.50 din Carta Drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în articolul 14 paragraful 7 din Pactul International ONU privind drepturile civile și politice, în articolul 4 Protocolul 7 din CEDO, în art. art. 6 pct. 44), 22 alin. (2), 287 alin. (4) CPP și în art. 7 alin. (2) Cod penal, prin prisma aplicării principiului fundamental potrivit căruia nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. Or, în cauză există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de clasare a cauzei penale.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului procurorul menționează că:

- instanța de apel în soluția adoptată a însușit în mod real motivele primei instanțe, preluând constatările și lucrările acesteia, astfel încât a acționat cu derogare de la prevederile procesual – penale;

- la adoptarea deciziei de menținere a sentinței de încetare a procesului penal pe motivul că, există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceleași fapte, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, raportat la art.391 alin.(1) pct.5) Cod de procedură penală, inclusiv și pe motiv că există o hotărâre a

organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceleași fapte, de refuz în pornirea urmăririi penale și clasare a procesului penal, instanța de apel nu a respectat regimul motivării soluției, or motivarea soluției, în cazul din speța supusă examinării este expus neclar, termen ce se încadrează în prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală;

- ambele instanțe de judecată nu au acordat deplină eficiență prevederilor art.19, 27 alin.(1), 101 alin.(3) Cod de procedură penală, care stipulează că, aprecierea și încadrarea juridică a acțiunilor unei persoane, punerea sub învinuire a persoanei vinovate de comiterea unei fapte prejudiciabile este o prerogativă exclusivă a procurorului, pe care ultimul o face în baza propriei convingeri, reieșind din întregul cumul de probe administrate în cadrul urmăririi penale;

- procurorul a reținut în sarcina inculpatei Pisica Nelea, o altă încadrare juridică, decât cea pentru care a fost scoasă de sub urmărirea penală, situație condiționată de prezența unor fapte noi și recent descoperite, care nu au fost cunoscute în cadrul procedurii precedente, respectiv, instanțele nu pot invoca, încadrarea acțiunilor pentru care a fost scoasă de sub urmărire penală ca fiind similare cu cele pentru care a fost pusă sub învinuire;

- dispunerea urmăririi penale în baza art.187 alin.(2) lit. d), f) Cod penal, a avut scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor de urmărire penală, fapt ce denotă că, la caz nu au fost admise încălcări procesual penale;

- la adoptarea ordonanței de pornire a urmăririi penale în baza art.187 alin.(2) lit. d), f) Cod penal, nu era necesar anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală în baza art.186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, or la caz au fost „identificate temeieri sub forma viciilor fundamentale. Procurorul la adoptarea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală din 11.11.2014, nu a luat în considerație prevederile art.252 Cod de procedură penală, care prevede că urmărirea penală are ca obiect colectarea probelor necesare cu privire la existența infracțiunii, la identificarea făptuitorului, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se transmită cauza penală în judecată în condițiile legii și pentru a se stabili răspunderea acestuia, respectiv acesta nu poate constitui un obstacol la pornirea urmăririi penale cu o altă încadrare juridică, or, unele împrejurări nu au putut fi descoperite la acel moment, fiind trecute sub tăcere;

- instanțele de judecată au interpretat eronat normele procesual penale, făcând o analiză superficială a materialelor cauzei fără a ține cont de faptul că ordonanța menționată supra, a fost anulată prin ordonanța procurorului ierarhic superior al raionului Ialoveni, Valeriu Chitoroaga din 09 iulie 2015.

6. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate și hotărârea adoptată, să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar*”, din următoarele considerente.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, prin sentința instanței de fond, procesul penal intentat în privința lui Gamarț (Pisică) Nelea în baza art.179 alin.(1) Codul penal a fost încetat, în temeiul art.391 alin.(1) pct.5) Codul de procedură penală, pe motiv că *există hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceeași persoană pentru aceleași fapte de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal*, iar procesul penal în baza art.187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal a fost încetat, în temeiul art.391 alin.(1) pct.5) Codul de procedură penală, pe motiv că *există hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceeași persoană pentru aceleași fapte de scoatere a persoanei de sub urmărire penală*.

La rândul său, fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a menținut sentința, indicând că, prima instanță corect a încetat procesele penale în baza art. 179 alin. (1) și art. 187 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Analizând soluția instanței de apel prin prisma argumentelor aduse în recursul acuzatorului de stat, Colegiul penal lărgit reține, că menținând totalmente soluția primei instanțe, instanța de apel a preluat integral concluziile acesteia, fără a pătrunde în esența argumentelor aduse în apeluri și fără a da o apreciere obiectivă întregului material probator anexat la dosar, însă potrivit rigorilor impuse de prevederile art. art. 414, 417 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții și din care considerente ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe.

Generalizând argumentările instanțelor de fond puse la baza soluției de încetare a procesului penal în baza art.187 alin. 2) lit. d) și f) Cod penal, Colegiul penal lărgit constată că, atât prima instanță cât și instanța de apel au reținut faptul că ... „, *la materialele cauzei penale lipsesc acte confirmative cu privire la anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală din 11 noiembrie 2014, în privința lui Gamarț (Pisică) Nelea, emisă în baza art.186 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal.*

*Instanțele de fond și apel, și-au bazat concluziile de încetare a procesului penal pe art.187 alin.(2) lit. d) și f) Cod penal, pe faptul că, la emiterea ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 13.07.2015, prin care a fost începută urmărirea penală în privința lui Gamarț (Pisică) Nelea în baza art.187 alin.2) lit. d) și f) Cod penal, procurorul nu a ținut cont de existența unei alte ordonanțe **neanulate** privind **scoaterea** lui Gamarț (Pisică) Nelea de sub urmărirea **penală pentru aceiași faptă (aceleași acțiuni)**.*

Prin urmare, în cazul concluzionării privind aplicarea principiului *non bis in idem* descrisă supra, instanța de apel era obligată să dea un răspuns amplu argumentelor din apelul procurorului - dacă acest principiu este aplicabil sau nu, speței deduse judecării, dat fiind faptul că, în privința lui Gamarț (Pisică) Nelea procesul penal nu a fost încetat și nici nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații.

În continuare, Colegiul penal lărgit menționează că, instanțele de fond cu referire la învinuirea inculpatei Pisica Nelea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal au statuat că „*ordonanța procurorului din 09 iulie 2015 privind anularea ordonanței de clasare a cauzei penale din 03 decembrie 2014, și respectiv reluarea urmăririi penale nu conține fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce ar afecta hotărârea pronunțată.*”

Însă cu referire la acest aspect instanțele de fond nu au pătruns în argumentele aduse în apelul procurorului cu referire la faptul, că prevederile art. 287 Cod de procedură penală se referă doar la reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire și nu la cazul din speță, care se referă la procesul penal. Or, Gamarț (Pisică) Nelea nu a avut careva calitate procesuală

până la data de 09 iulie 2015, dată când s-a dispus începerea urmăririi penale și respectiv acesteia nu i-a fost încălcat dreptul de a nu fi urmărită de mai multe ori.

În speță, prin ordonanța din 09 iulie 2015, procurorul raionului Ialoveni, Valeriu Chitoroagă cu titlu de ierarhic, a anulat ordonanța procurorului în procuratura raionului Ialoveni, Ludmila Railean de neîncepere a urmăririi penale din 03 decembrie 2014, dispunând începerea urmăririi penale în cauza penală nr.201540523 în baza art.179 alin.(1) Cod penal.

Respectiv instanța de apel nu a dat răspuns argumentat la motivele invocate în cererile de apel, trecând superficial peste argumentele aduse în dezacord cu soluția primei instanțe.

Temeiurile expuse în pct. 3, 3.1., 3.2. din prezenta decizie, de fapt, sunt fondul apelului și neexpunerea asupra acestora reprezintă neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011).

De asemenea, Colegiul penal statuează, că potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Drept urmare, având în vedere considerentele menționate anterior, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea admisă nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2020, în cauza penală privind-o pe **Gamarț (Pisică) Nelea xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **25 august 2021.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Guzun Ion

Boico Victor